

Bog je sonce v maju

Mraz nam je pri srcu, v duše nas zebe.

Nič nimamo na sebi razen par raztrganih cap.

Vse naše premoženje so naše roke, ki delajo in naše misli, ki delo usmerjajo.

Razdeljeni stojimo v množicah v družbi in smo žalostni.

Mračen je naš pogled v preteklost, čelo nam gubajo skrbi za bodočnost. Naše nebo je po večini brez sonca, zagrnjeno v oblakih, ne vemo, kam nas pelje naša pot in zato je nesiguren naš korak.

Z nami so naši, so žene, otroci. Z njimi so naše skrbi, z njimi je naša bolest. Naša preteklost je njihova sedanjost, naša sedanjost je njihova bodočnost. Tudi na njihovem nebu ne vidimo svetlih zvezd, ne vidimo radostnih upov.

Sinovi zemlje smo, a zemlja nam je mačeha. Reže nam tenek in črn kruh, k delu nas priganja od jutra do večera. Jemlje nam spanec, krade nam zdravje, ubija veselje. Krivična je, kakor je krivičen svet.

Med nami vstajajo ljudje in kakor, da vsega tega še ni dosti, kakor, da vsega tega ne občutimo itak preveč, nam vedno z novimi besedami rišejo drastično naše trpljenje in zastrupljajo itak bolno naše življenje.

Trpine zbirajo v družbe, v armade in z njimi prirejajo obhode, sprevede, budnice, zборе. Mrki so obrazi, temni so pogledi, stisnjene so pesti za — koga? Za pravico! Res?!

Videli smo krivico, da je zmagovala kakor orjak in združili smo se, da bi kot združeni orjak krivico napravili za svojo in z njo zmagovali nad zemljo in nad svetom.

Napram sili smo postavili silo, napram krivici krivico, da smo nebo še bolj zastrli, brate še bolj razdrli in človek je človeku volk postal. Vse je zle-denelo.

V dušah nas zebe, v srcih je mraz.

Zunaj pa cvete pomlad, zunaj je vsa zemlja v svetlem zelenju in pestrem bogastvu. Pred vrati je prvi maj, pred vrati je lepi maj. V njem je pesem lepote, v njem je gostolenje milijonov radostnih pevcev, je brnenje bilijonov drobnih bitij. Skozi vse pronica božje sonce. V naših dušah so sonce ugasnili tisti, ki so v svetu in v človeku Boga ubili in z njim pravico božjih sinov. Kjer ni sonca, ni življenja. Kjer ni življenja, ni cvetja, ni petja, ni vriska, ni smeja.

V nesmrtni duši pa je neprestana želja po Njem, je neutešljiv klic po brezmejnem resničnem bogastvu, ki mrka lica razsvetli, duše ogreje in zatvornice veselja odpre. V srcu razcvete tedaj bohoten maj in vse prepreza sončni žar. Eno edino sonce, Bog, razsvetljuje na najbolj temnem nebu tisoč zvezd in v najbolj brezupno življenje prinaša svetlo, veselo tolažbo.

Maj je tu pred vrati. Bog je sonce v njem. Naj nam sveti v naše duše.

Pot v propast

Zveza združenih delavcev je postala nosilka slovenskega delavskega stanovskega pokreta. Prelomila je s starimi socialističnimi strokovnimi pokreti, ki so se le medseboj grizli na žive in mrtve, skrbeli za ugodne položaje raznih voditeljkov, delavstvo pa puščali v nemar. Za delavski stan in njegove resnične koristi niso imeli prav nobenega smisla.

Vse delo zanj se je vršilo po večini le z raznimi kulturno-bojnimi frazami in čisto enostavnim zaslepljevanjem in spletkarjenjem. Po opičje so posnemali tuje bolne vzore in z njimi zastrupljali naš stan in narod.

Delavstvo je že zdavnaj spregledalo to igro, toda pomagati si ni moglo. Rdeči odreševalci so se znali tako trdno zasidrati na njegovih življenjskih virih kakor kleščmani in so z ustrašovanjem vladali nad njim. Delavčeva osebnost, delavčeva čast, delavčeva svoboda vesti so bile izpostavljene največjemu ponižanju. Kdorkoli se je v njihovih vrstah upal braniti te svoje najosnovnejše pravice, je bil izpostavljen neverjetnim, neznosnim šikanam. Teror je vladal po naših tovarnah, demoralizirane marksistične in socialistične pripreznike pa vseeno ni bilo sram na vsa usta kričati o svobodi in o demokraciji.

Delavstvu se je v dnu duše gnusilo to početje, toda bilo je v kleščah. Delavski voditelji so se znali zavarovati proti delavskemu odporu in so njegove stanovske interese prodajali za judežve groše. Zvezali so se z vsakomur, samo da jim je bil v pomoč pri tem njihovem nečednem delu. Z odporom v srcu je delavstvo trpelo nad seboj njihovo je-robstvo. Videz je bil, da bo to vedno tako ostalo, da se še desetletja ne bo nikamor premaknilo, da bodo združeni marksisti še gospodarili nad delavstvom in njegovimi ustanovami ter jih izrabljali zase in za svoje razdiralno delo.

Videz je bil ta. V resnici pa je to žalostno poglavje v našem stanovskem in narodnem življenju z vsjo silo kričalo po spremembah. Laž in prevara je izzivala resnico v boj za zmago. Ne-poštena zgrešena pota starih strokovnih pokretov so sama v sebi nosila klic smrti in razpada. Bila so to pota, ki vodijo nujno v propast in so tudi v resnici vodila.

Življenje je zahtevalo drugih metod in drugačne borbe. Zavel je nov veter in pleva so morale iti in ves trhlj videz, v katerega še danes nekateri verjejo, se je zrušil, vsa umetna stavba se je podrla.

Zveza združenih delavcev jo je zrušila najprej idejno, nato pa tudi praktično. Prevzela je nad razočaranim delavstvom duhovno vodstvo in ga usmerila nazaj k zdravim virom življenja. Osvojila si je odlični vpliv tudi v delavskih socialnih in stanovskih ustanovah.

Zdaj bi človek pričakoval, da se bodo v neenaki borbi tako živo prizadeti nasprotniki zamislili v svojo nesrečo. Pričakoval bi, da bodo skušali doumeti svoj poraz, poiskati njegove vzroke in napraviti sklepe za v bodoče. Pa nič tega. Stara navada varanja, laži, potvarjanja, zaslepljevanja jim je postala druga narava. Na poti, ki vodi v propast, nadaljujejo s starimi metodami. Z lažmi, ki kažejo v nekih slučajih že na brezvestnost, hočejo med delavstvom ohraniti vero vase in v svojo moč, ga hočejo obdržati pod svojo diktatorsko kontrolo. Na debelo varajo delavstvo po poprej začrtanem programu in v neverjetni brezvestnosti podajajo izjave, ki nosijo na sebi znamenja izdajstva nad narodno in državno skupnostjo. Da bi rešili sebe, so pripravljene prodati vse. To je tedaj njihova, prava medalja.

Pravkar je bila namreč po celi Sloveniji občutena akcija proti ZZD. Nešteto poročil imamo o tem. Vsa pod-

jetja, kjer so zagnezdeni socialisti, so bila priča te akcije.

To samo po sebi ne bi bilo nič žalostnega. Nasprotniku pač ne moremo zameriti, če nas ne mara in se proti nam bori. Toda pota morajo biti poštena, akcija mora biti moralna. To pa ni bila.

Pod vsemi mogočimi pretvezami so namreč izvabliali od delavcev podpise. Da gre za bolniški teden, so rekli. Da mora OUZD iz rok kapitalistov v roke delavcev, so prepričevali. Da se bore proti razpustu »svobodnih« sindikatov, so lagali. Da delajo za sporazum, so zatrjevali. Za svobodne volitve v delavske institucije so se zavzemali, proti sedanjemu plenumu Delavske zbornice so se borili. Pri vsem govorjenju o svobodi pa so celo izjavili, da so naši narodni voditelji izdajalci in so zatrjevali, da se bodo do oblasti v delavskih ustanovah prikopali magari preko diktatorjev od zunaj.

Poznali smo marksizem, poznali naš socializem. Da pa je tako brezstiden, brezčasten, tega vendar nismo vedeli. Ob teh poročilih smo obstrmeli nad strašnim duhovnim razsulom, z grozo obstali pred besedami, ki značijo izdajstvo in rečemo zato ponovno: Zadnji čas je bil, da so odločilni faktorji pomedli s to propalostjo.

Ta akcija zadnjega tedna je nasprot-nike do nagega razgalila. Pred nami stojijo taki, kakor so: neizmerno revni. Ta akcija jih bo razgalila tudi pred delavstvom. Ničesar tega se ne bo zgodilo, kar so jim z lažjo obljubljali, nič takega, za kar so se v resnici borili. Kakor nikjer, bo tu potrjeno pravilo, da ima laž kratke noge. Tisoče z lažmi skupaj spravljenih podpisov je že padlo v vodo. Delavstvo bo zato lahko spregledalo in si to varanje obsodilo tako brezčastno početje slovenskega marksizma, ker pomeni to propast za marksizem in za delavstvo.

Ne jokajo zastonj

zbornicah, niso ničesar storili, jim ni žal. Žal jim je le, ker so morali sedaj vzeti slovo od močnih virov, s katerim so vzdrževali svoje agitatorje in dobro plačane funkcionarje.

Skozi njihove roke je šlo samo v Delavskih zbornicah nad 200.000.000 težko zasluženega delavskega denarja. V centralnem tajništvu Delavskih zbornic v Beogradu so razpolagali letno z okroglo 1.000.000 dinarjev, ki se je stekal iz vseh delov države. Nad polovico tega denarja je šlo letno za osebne izdatke tajništva. Okoli 600.000 dinarjev rezervnih in drugih fondov pa so naložili pri Delavski zadrugi za kredit in štednjo v Beogradu, katera je v rokah marksističnih voditeljev in katere predsednik je dr. Topalović, ki je bil do nedavnega tudi centralni tajnik Delavskih zbornic v Beogradu.

Knjigovodske posle te zadruge je upravljal knjigovodja in blagajnik centralnega tajništva v prostorih tajništva. Za to delo je prejemal poleg svoje čedne plače pri centralnem tajništvu honorar tudi od zadruge, zadruga pa je prejemala od centralnega tajništva subvencijo in brez-plačne poslovne prostore. Do malega vsa izplačila centralnega tajništva so se izvršila preko zadruge tako, da je tudi pri tem zadruga nekaj zaslužila. Zanimivo pa je dejstvo in tudi značilno za marksistične glavarje, da so pri zadrugi naložen denar

centralnega tajništva tako zavarovali, da so vse večje naložbe vinkulirali na eno ali celo dveletno odpoved. Centralno tajništvo na ta način sploh ne bi moglo razpolagati s svojim imetjem vsak čas.

V koliko so take manipulacije v skladu z obstoječimi predpisi za zaščito delavstva, bo ugotovila nadrejena oblast, ki ima zadevo v rokah. Že zgoraj smo poudarjali, da se zbirajo sredstva za centralno tajništvo Delavskih zbornic iz vseh pokrajin in tako je tudi ljubljanska Delavska zbornica prispevala letno subvencijo 200.000.— dinarjev. Marksisti so dobro vedeli, da imajo tudi v Sloveniji, kakor imajo tudi v drugih pokrajinah naše države delavci razne denarne zadruge, pa jim nikdar ni prišlo na misel, da bi rezervne fondе centralnega tajništva nalagali tudi v teh zadrugah.

Deset nameščencev centralnega tajništva se je šopirilo po celem nadstropju palače beograjske Delavske zbornice, katerih delo ni rodilo nobenih vidnih uspehov za delavstvo. Da pa ne bi bili v čem prikrajšani, se jim je ob koncu leta izplačala 13 plača kot odškodnina za nadurno delo. Nikjer pa ni ugotovljeno oziroma dokazano, da se je tam vršilo kako prekočasno delo.

Že samo to dovolj jasno izpričuje, (Nadaljev. na 2. str. spodaj!)

Anketa za spremembo Uredbe viničarskega reda

Dne 20. aprila t.l. se je vršila v Mariboru anketa radi spremembe uredbe viničarskega reda. Na tej anketi so bili zastopani vinogradniki iz Mariborske, Ptujске, Ormoške in Ljutomerske okolice. Viničarje je zastopal tov. Košnik Joža in zastopnik ZZZD ter Delavske zbornice tovariš Rozman Peter. Kr. banska uprava je poslala dva zastopnika.

Razprava se je nanašala predvsem na tiste točke uredbe, ki so bile sporne, predvsem o določitvi minimalnih mezd in določitvi travniškega odnosa k rme, ki pripada viničarju, kar doslej ni bilo določeno navedeno v uredbi. Za ta važna določila, od katerih je v največji meri odvisna življenjska eksistenca viničarjev, se je borila strokovna organizacija že dalj časa. Sedaj je borba končana ter dosežen sporazum v teh vprašanjih. Zmaga je naša.

Po spremenjeni uredbi bo tudi čutil vsak posamezni viničar izboljšanje svojega položaja, tudi tisti, ki je doslej poniževalno zrl na nas, bo imel korist od tega, če se bo zavedal, da bo storil uredbo tudi živo in dejavno. To bo pa dosegel edino le vsak posameznik, ako bo organiziran, ker organizacija bo tista, ki bo čuvala nad uredbo, da se bo ista izvajala. Branila bo pa le svoje člane. Zato, viničarji, vsi v organizacijo!

Na anketi se je določilo tudi glede kva-

lifikacije viničarjev, o ustanovitvi fonda za starostno zavarovanje, ki ga hoče kr. banska uprava uzakoniti za viničarje. Vse te važne določbe smo v posebni okrožnici javili našim krajevnim skupinam, da jih raztolmačijo članom.

Zahvaljujemo se tem potom kr. banski upravi za njeno zastopstvo in zanimanje za zadeve viničarjev ter prosimo, da se čimprej sprememba uzakoni. Zahvaljujemo se tudi ZZZD in Delavski zbornici za njeno odlično zastopstvo, kakor tudi vsem tistim vinogradnikom, ki so na anketi pokazali socialno srce in razumevanje za izboljšanje viničarskega položaja, predvsem velja to za zastopnike Ormoških vinogradnikov.

Na anketi v Mariboru je bilo od strani Mariborskih vinogradnikov - zastopnikov med razpravo večkrat omenjeno, da viničarska organizacija hujska viničarje proti vinogradnikom ter jih po nepotrebnem tožari pred viničarskimi komisijami, kjer zastopa viničarje nek čevljar, ki sploh ne pozna viničarskih razmer. Nadalje, da organizacija doslej še ni prav nič storila za vzgojo viničarjev. Da si vsake nadaljnjše detajle o tem zaenkrat pridržimo, izpovevmo za danes javno to:

Strokovna organizacija viničarjev ZZZD je vzgojila doslej že lepo število poštenih

viničarjev, tudi takih, ki so po krivdi nesocialnih vinogradnikov ali njih nastavljenec postal mogoče slabi ali nepošten. Na viničarske komisije je organizacija pošiljala vedno le strokovno usposobljene viničarje, ki dobro poznajo razmere svojega stanu, ter so na teh komisijah vedno nastopali kot člani komisij pošteno in objektivno.

Pač pa nam je znano, da obstoji v Mariboru neka malenkostna marksistična organizacija viničarjev. Če obstoji ta iz čevljarjev, nam ni znano. Vsekakor se boste morali pomeniti s to organizacijo, če je res, da se vam delajo krivice. Kolikor je nam znano, se ta organizacija doslej nikjer ni pojavila na pozorišču za viničarje pravice, razen na omenjenih komisijah. Mi se za to niti ne zanimamo, ker nam je marksizem tuj pojav, ki se ne bo nikdar med viničarji uveljavil. Zato si ne dovoljujemo naše organizacije istovestiti z marksistično organizacijo ali nas imenovati hujskače.

Viničarje hujska edino le nesocialen vinogradnik in njegov nastavljenec, ne pa organizacija, ki se bori le za pravico in poštenje. Te pravice pa si slovenska katoliška strokovna organizacija viničarjev ne da od nikogar vzeti ter se ne damo blati, ker so take besede neosnovane za nas.

Prvi slovenski delavski tabor preložen

Naše manifestacijsko zborovanje, ki je bilo prvotno določeno za 7. maj letos, smo morali vsled nepredvidenih neprilik preložiti na poznejši čas. Vršilo se bo po vsej priliki najbrže v nedeljo dne 4. junija z istim sporedom, kakor smo javili po okrožnicah in po časopisju. Prosim vse podružnice, da se na njega neutrudno pripravljajo in zanj agitirajo. Naše geslo mora biti: Vsak zaveden slovenski delavec in delavka morata na prvi slovenski delavski tabor, na tabor ZZZD v Ljubljani.

Točno se držite okrožnic, ki jih boste tozadevno še prejeli! Natančno izpolnite naložene naloge! Naše zborovanje mora biti za vse članstvo ZZZD zopet velik uspeh, velik korak naprej!

Rudarji TPD za izboljšanje položaja

Pred enim letom je bila sklenjena nova pogodba za rudnike T. P. D., ki je do 30. IV. 1939 neopovedljiva, po tem roku pa se jo zamore odpovedati na 4 mesečno odpoved.

Vsled občutnega porasta draginje in gotovih še vedno neurejenih zadev (na pr. kategorizacija, napredovanje, uvedba dopustov, katere že uživajo rudarji v državnih rudnikih) so začele strokovne organizacije rudarskega delavstva akcijo za prilagoditev pogodbe novo nastalim draginjskim razmeram ter upravičenim zahtevam delavstva.

Dne 13. aprila se je vršila v Trbovljah delegatska konferenca rudarskih organizacij, II. skupine rudarske zadruge ter strojniške zveze, ki je po tridnevni razpravi izdelala soglasno načrt za revizijo obstoječe pogodbe pri T. P. D. ki bo te dni predložen ravnateljstvu T. P. D. s predlogom, da se vrše pogajanja za spremembo in dopolnitev sedanje pogodbe, ne da bi isto ena ali druga stran odpovedala.

Delo belgrajske Delavske zbornice

Odkar je v belgrajski Delavski zbornici nova uprava, ki je v rokah Jugorasa, postaja ta ustanova res zaščitnica delavskih interesov.

Delavska zbornica pošilja svoje organe po delavnicah in tovarnah ter je pri tem svojem delu že razkrila marsikatero nezakonitost, ki je bila v škodo delavstva, ali se prejšnji rdeči gospodarji Delavske zbornice za to niso zanimali.

Pri pregledu pekarn se je ugotovilo, da znaša delovni čas 14 do 18 ur dnevno. Plače so slabe, delovni pogoji zelo težki, hrana nezadostna. Tudi stanovanja teh delavcev večinoma ne odговarjajo higijenskim predpisom in spijo mnogi enostavno kar na vrečah po delavnicah. Vajence uporabljajo delodajalci za nočno delo, čeprav je to po zakonu prepovedano.

Tudi pri pregledu klavnice in mesnic so nadzorni organi ugotovili, da živijo mesarski pomočniki in vajenci v skrajno težkih razmerah in njihov delovni čas sploh ni določen, temveč prepuščen samovolji delodajalcev.

V gostinskih obratih se ne izvaja Uredba o gostinskem pomožnem osebju in je zaslužek ponekod nezadosten.

Pregledi, katere dela Delavska zbornica skupno z Inspekcijo dela v tekstilnih obratih, še niso zaključeni. Vendar se more iz uspeha dosedanjih preiskav ugotoviti, da je položaj tekstilnega delavstva slab, da se delovni čas ne spoštuje, akordne postavke ne izplačujejo po dotičnih lestvicah, tako da delavci in delavke čisto ne zaslužijo niti minimalnih mezd. Tudi zdravstveni pogoji so čisto v nasprotju s predpisi. Posledica tega je, da so mlade delavke večinoma bolehe.

Iz omenjenih ugotovitev je razvidno,

kako nujno potrebuje delavstvo na območju belgrajske Delavske zbornice stanovsko predstavništvo, katero upravljajo ljudje, ki delujejo iz idealizma za najsiromašnejši stan svojega naroda. Medtem ko je prejšnja uprava vodila svojo razredno-bojno marksistično-boljševiško politiko in se ni brigala zato, v kakšnih razmerah živijo delavci, gre nova uprava za velikim elanom na delo, da odpravi na svojem območju vse nezakonitosti, pod katerimi trpi delavstvo.

Dediščina marksističnih komorašev v

belgrajski Delavski zbornici je bila torej dokaj žalostna. Mislimo pa, da v tem oziru tudi v Sloveniji ne bo dosti boljše. Tudi pri nas so nezakonitosti, pod katerimi trpi slovensko delavstvo, na dnevnem redu in bo nova uprava Delavske zbornice v Ljubljani imela polne roke dela, da skupno z oblastmi in našo Zvezo združenih delavcev zagotovi boljše in pravičnejše delovne pogoje. Prepričani smo, da bo tej nalogi kos, ker je sestavljena iz ljudi, katere vodijo v svojem socialnem udejstvovanju krščanska načela.

JSZ na „pravi poti“?

Kakor smo že pisali, je ZZZD v tovarni »Šešir« dne 6. aprila sklenila sporazum, s katerim naj bi se delavstvu izplačalo za Veliko noč kot priboljšek enkratno 14-dnevno mezdo poleg normalne plače, kar znese povišanje plač na eno leto za 18 par na uro. Zato se je ZZZD za eno leto odpovedala meznemu gibanju.

Izplačilo bi se imelo izvršiti do 15. t. m. Užaljena JSZ pa tega ni hotela sprejeti, radi česar je tudi podjetje odgodilo izplačilo.

Dne 24. t. m. se je vršil v Škofji Loki razgovor med zastopnikom podjetja, JSZ in ZZZD. Navzoč je bil tudi zastopnik Delavske zbornice.

Vsakdo bi pričakoval, da bodo zastopniki »delavske« JSZ najprej proti podjetju postavili zahtevo za zvišanje plač. Vsi

navzoči pa so bili presenečeni, ko so najprej zahtevali, da se odstrani odbor ZZZD, ker tudi JSZ nima tam svojega odbora (imela pa je vse svoje zaupnike).

»Edina zastopnica delavstva« in »večinska« organizacija (koliko časa bo še imela ta naslov, ne vemo) JSZ je zastopala delavske koristi s tem, da je spričo zastopnikov podjetja napadala ZZZD in v njej včlanjeno delavstvo, iznašala na pogajanjih stvari, ki tja niso spadale in tako največ pripomogla, da se je razprava brezuspešno končala in da delavstvo še danes nima ne poviška ne priboljška.

Zastopnik ZZZD je na razpravi dovolj jasno poudaril, da smo se tudi ob sklepanju sporazuma trudili, da bi dosegli velikončni priboljšek brez vsakega pogoja, videli pa smo, da je za delavca boljše, če

ves denar dobe na enkrat po din 300 ali 400, kot pa da celo leto zbirajo po nekaj par na uro.

Plače se že itak avtomatično zvišujejo po pogodbi in JSZ je pozabila, da mora, če hoče stopiti v mezdno gibanje, na tri mesece odpovedati kolektivno pogodbo. Ali pa bodo čez tri mesece prilike take, da bo možen uspeh, je pa drugo vprašanje. Pa tudi, če bi čez tri mesece dosegli povišanje plač, rečemo magari 25 par na uro, bi moralo delavstvo čakati do aprila drugega leta, da bi skupna vsota poviška znesla toliko kot določa sporazum ZZZD, da se izplača naenkrat. Pa bi morali biti vsi delavci skozi zaposleni, vsako zmanjšanje obračta bi tudi zmanjšalo efekt poviška.

JSZ se je predvsem zaletela v določilo, da ZZZD ne bo začela meznega gibanja eno leto potem, ko podjetje izplača velikonočni priboljšek. Ali se ni tudi JSZ s podpisom kolektivne pogodbe zavezala, da dokler traja pogodba, ne bo začela meznega gibanja?

Ali se je potem tudi ona prodala? JSZarji, le molčite! Ali hočete s tem, da kažete na ZZZD, zakriti, da ste se zopet enkrat zmotili? Delavstvo samo Vas bo sodilo, ko mu s svojim nerganjem jemljete še tisto, kar mu je ZZZD pridobila. Bomo videli, kaj boste storili Vi. Delavstvo čaka na denar, JSZ pa mlati prazno slamo! Komu v korist?

Kolektivne pogodbe in sporazumi

Navajamo naslednje podatke o številu kolektivnih pogodb in sporazumov ter o številu prizadetega delavstva. Seveda so v statistiki vpoštevana samo registrirane pogodbe in sporazumi. Obenem navajamo tudi še podatke vsega delavstva te stroke in koliko delavstva je obseženo s temi sporazumi in pogodbami po strokah.

rudarstvo	6	7.567	8.570	88 %
kamenje in zemlja	14	2.938	5.857	50 %
kov. in stroj. ind.	17	6.800	12.856	53 %
prevozna sredstva	1	51	472	11 %
kemična	6	852	2.434	35,5 %
tekstilna indust.	2	13.858	17.127	80 %
papirna indust.	4	1.327	2.031	65 %
koža in guma	7	1.881	5.657	33 %
gozd. in žag. ind.	10	960	8.116	12 %
predel. lesa	13	1.452	4.448	32,5 %
živila in pijače	7	464	3.974	17 %
oblačilna industr.	7	464	3.974	17 %
gradnje	4	9.912	11.605	85 %
grafična industr.	3	744	1.268	58 %
higiena	1	186	2.125	9 %
občinski obrati	1	12	?	?

Skupno število kolektivnih pogodb in sporazumov znaša 104, nekaj pa je nerazregistriranih, tako da jih lahko cenimo na 110. Nekatere pogodbe obsegajo delavstvo številnih obratov. Tako n. pr. obsega kolektivna pogodba tekstilne stroke 42 podjetij, v grafični stroki pa je 30 podjetij tarifiranih, 9 pa netarifiranih. Med knjigoveškimi in kartonažnimi podjetji je 34 tarifiranih podjetij, 19 pa je netarifiranih. Pogodba za stavbna (zidarska in

tesarska podjetja) obsega vsa podjetja v naši banovini.

Iz pregleda pa je nadalje razvidno, da ima delavstvo urejeno svoje razmerje do podjetja najbolj v rudarski stroki, kjer uživa ugodnosti pogodbe in tarif 88% vsega delavstva v gradbeni stroki s 85% vsega delavstva in v tekstilni industriji z 80% vsega delavstva.

Posebej nismo vpoštevali tobačnega delavstva, ki ima tudi urejeno razmerje z državo na osnovi novega pravilnika o zaščitnih stalnih monopolnih delavcev.

Sicer pa vidimo, da imajo skoraj vsa večja podjetja sporazume z delavstvom in da tudi število takih podjetij vedno bolj raste. So pa nekatere stroke, ki so bolj obrtnega značaja, v katerih ne more priti do sporazumov.

PLAČANI DOPUSTI DELAVSTVA.

Zanimivo je tudi, da je vedno večje število podjetij v Sloveniji, ki dajejo 2 dni in več dopusta svojemu delavstvu, seveda plačanega. Kolikor smo mogli ugotoviti, uživa te ugodnosti v Sloveniji okoli 10.500 delavcev. Če računamo, da je industrijskega in obrtnega delavstva v Sloveniji okoli 90.000, dobimo, da uživa razmeroma že znatno število delavstva pri nas ugodnost plačanega dopusta. Najbolje je urejeno vprašanje v državnih rudnikih ter v grafični stroki. Sicer so pa tudi že številna podjetja, ki dajejo do 10 dni dopusta svojemu delavstvu, če so že dolgo vrsto let zaposleni v podjetju.

Občni zbor centrale ZZZD

Občni zbor centrale ZZZD se vrši na željo mnogih podružnic 7. maja ob 1/23 uri popoldne z istim dnevnim redom in na istem mestu kakor je bilo objavljeno v zadnji številki »Slovenskega delavca«.

Objavo občnega zbora zato obnavljamo: V smislu § 16. pravil Zveze združenih delavcev se vrši dne 7. maja ob 1/23 uri popoldne III. redni občni zbor ZZZD v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora,
2. poročilo nadzorstva,
3. sprememba pravil,
4. volitve novega odbora in nadzorstva,
5. volitve razsodišča,
6. predlogi in slučajnosti.

Predloge morajo podružnice v smislu § 17. pravil predložiti pisмено 8 dni pred občnim zborom odboru ZZZD.

Po § 15. pravil pošljejo podružnice na občni zbor delegate tako, da pride pri podružnicah do 25 rednih članov po en zastopnik, pri krajevnih edinicah z večjim številom rednih članov pa po en zastopnik na vsakih nadaljnjih 25 rednih članov. Posamezen zastopnik more zastopati največ 75 članov oziroma imeti na občnem zboru največ tri glasove.

Vse krajevne edince naj zanesljivo pošljejo svoje polnomočene delegate s pooblastili.

Strnimo svoje vrste, dvignimo glave in pogumno naprej za slovenski delavski stan!

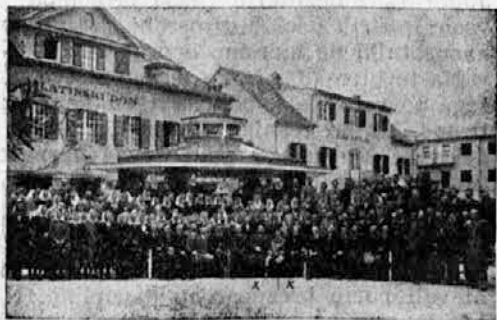
(Nadaljev s 1. str.!))

zakaj marksisti točijo solze po teh ustanovah. Pa jih ni iz teh stolčkov pahnila nikaka višja sila, pač pa tista sila, ki je zrasla med razočaranim in prevaranim delavstvom. Tudi iz marksističnih vrst samih so se dvignili ljudje, ki so spoznali, da je marksizem s svojimi voditelji vred pogubonosan za delavstvo in so stopili v vrste nacionalnega delavskega pokreta v naši državi. Naši marksisti naj bodo kar brez skrbi, da bo prišel tudi čas in to morda prej kot si sami mislijo, ko bo tudi vsak posamezni Jugoslovanski delavec in nameščenec izrekel sodbo nad brezplodnim delom marksističnega protidelavskega pokreta.

Naša borba - naša rast

Zdravilišče Slatina Radenci

V nedeljo, dne 23. 4. je imela obitelj našega g. šefa dr. Šariča veliko slovesnost. Prišel je prevz. g. škof dr. Jožef Tomažič. Blagoslovil je nove kipe in družinsko grobnico v zdraviliški kapeli. Najlepša slavnost pa je bil krst novorojene hčerke. Po tej slovesnosti smo bili vsi zdraviliški delavci povabljeni na skupno kosilo in popoldansko zabavo. Med zabavo sta prišla med nas tudi prevz. g. škof in g. šef. G. škof je poklonil Din 200.— Za vse prejete dobrote se najpristručneje zahvaljujemo.

Skupina zdravil. delavcev ZZZ Slatina Radenci. V sredi g. šef in ga. dr. Šarič.

Gradbeni — Ljubljana

Vsak dan prihajajo poročila naših organizacijskih zaupnikov, kako besnijo zadnje čase marksisti vseh barv, ker so bili odrinjeni za vedno od najvišjega delavskega mesta, Delavske zbornice, od koder so mačehovsko delili drobtine onim, katerim pripada po moči in poštenosti njihovih voditeljev večji kos kruha.

Pravica toliko let teptana je vstala iz oklepa krivice in bo vladala dobro celemu stanu. Zato, tovariši, nič plašljivosti, temveč odločnost in samozavest!

V soboto dne 29. t. m. ob 2 uri popoldne sklicujemo širši članski sestanek v mali dvorani Del. zbornice z izredno važnim dnevnim redom. Pridite vsi in točno!

Predsednik.

Celje

Vabimo vse člane in članice obeh celjskih skupin, da se udeležijo sestanka, ki bo v ponedeljek dne 1. V. ob 6. uri zvečer v Domu. Na programu so poročila predsednika in delegata, ki bo podal obširna poročila iz Ljubljane z zasedanja DZ.

Pluj

Dne 22. aprila smo imeli naš redni članski sestanek, na katerem je poročal zastopnik centrale tov. Rozman in nam tudi obrazložil pomen zaščitno-varstvene zakonodaje na podlagi praktičnih primerov delavskega življenja. Nadalje je na sestanku govoril narodni poslanec g. Marko Kranjc, kateremu se za njegova bodrilna izvajanja tem potom najlepše zahvaljujemo.

Kranj

Slovenskemu katoliškemu delavstvu v resen opomin in pametno presojo!

Čas, v katerem živimo, je resen, zato moramo biti budni in preprečiti vse hudobije in razkrinkati vse zlobne načrte. Biti moramo resnični čuvarji naše domovine in branilci našega naroda in njegovega delavskega stanu. To je naša sveta dolžnost.

Upravičeno se vprašamo, kdo ima pravico, da vodi nadalje usodo slovenskega delavstva. Ali mogoče oni, ki so toliko časa vzgajali naše delavstvo v breznarodnem duhu in mu odvzemali vero v Boga?

Lažjivi in protidelavski voditelji so krivi, da je delavstvo začelo izgubljati vero vase in v uspeh svoje borbe za doseg svojih pravic. Zato tudi nimajo pravice za nadaljnje vodstvo delavstva, ki je bilo v resnici samo izigravanje.

Edino pravico, da vodi slovensko delavstvo v boljše bodočnost, ima naša ZZZ radi svojih jasnih načel in ker je trdno povezana s slovenskim narodom ter izpoveduje iskreno ljubezen do naše domovine. Program ZZZ je jasen, pravičen in prinaša rešitev ter boljše bodočnost vsemu slovenskemu delavstvu. Zato naj ne bo nobenega zavednega slovenskega delavca, ki bi to rešitev odklanjal.

Slovenskega delavca moramo mi dvigniti iz blata, v katero so ga pahnili brezvestni voditelji. Zato pozivamo vse naše poštene slovenske delavce in delavke, da pristopijo v ZZZ, ker v skupnosti je moč.

Sv. Jurij ob juž. železnici

Naša stara želja se je izpolnila. Vsi smo čutili potrebo po organizaciji že dolgo časa, nikogar pa ni bilo, ki bi se za isto zavzel. Sestanek, ki smo ga imeli v nede-

ljo dne 23. t. m., pa je priča naše zavesti in dozorelosti, zato smo tudi izvolili pravičljani odbor ZZZ, kateri bo vodil posle do ustanovnega občnega zbora.

Na sestanku nam je zastopnik centrale v kratkem in jedrnatem govoru opisal, kako nujno je potrebna organizacija in zakaj prav ZZZ.

Kakor hitro bodo potrjena že vložena pravila, bomo imeli ustanovni občni zbor, na katerega že danes vabimo vse naše prijatelje in somišljenike. Ne pozabite, tovariši, pregovor: »V slogi je moč!« Zato smo se združili, da si bomo lepšo bodočnost priborili.

Ormož

V nedeljo dne 23. aprila se je vršil naš ustanovni občni zbor krajevne organizacije ZZZ, ki je bil zelo dobro obiskan. Tov. Peter Rozman je govoril o pokretu ZZZ in njenih nalogah. Sprejeli smo tudi sklep, da se pristopi v akcijo za sklenitev kolektivne pogodbe v ormoški opekarni.

Papirničarji — Vevče

Na dan 1. maja ima naša skupina sv. mašo za članstvo ZZZ ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi v Sostrem, po sv. maši je pa v Prosvetnem domu v Sostrem članski sestanek, kjer bomo razpravljali o volitvah obratnih zaupnikov. Pridite tudi zastopnik centrale; zato pridite vsi!

Jarše — Induplati

Naši beli socialisti se razburjajo.

Kako bi se tudi ne! V Delavski zbornici so morali vzeti slovo. Pri nas pa jim stopajo na prste radi tisočakov, ki so se nabrali iz parskega fonda vsega delavstva. Hudo jezni so na nas. Da pa pokažejo korajžje, bodo še tožili. Tožijo že lahko, samo plačali bodo stroške sami, ne pa parski fond. Ta je toliko njihov kakor naš in z njim ne bodo delali, kakor bi se jim zljubilo. Plačali pa bodo. Pa naj, saj bodo njihovi ubogi zagovorniki skupaj z žlahto zopet kako novo palačo lahko zgradili. Kdor ima tuj denar v rokah, pa pripoveduje o njem nemu tako, drugemu drugače, kdor lastnikom pravi »marš«, če hočejo vedeti, kje je, kdor sploh ne ve, na koga je naložen, če je naložen, naj bo kar lepo tiho, dokler ne bo prisiljen, da se oglasi in pove vse tako, kakor je, da bo potem pravica razsodila.

Tu tudi zavijanje in jadikovanje »Delavske pravice« nič ne pomaga. »Slučaj Jarše« bomo razjasnili in delavstvu denar vrnili...

Sestanek članstva

V nedeljo ob 10 uri dopoldne ima naša podružnica svoj redni članski sestanek. Na njega pride tudi tov. Lombardo. Prosimo članstvo, da se ga udeleži polnoštevilno.

Groblje

Vse člane krajevne skupine ZZZ Groblje, vabimo, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil v nedeljo 30. t. m. ob 10 dopoldne v Društvenem domu v Grobljah. — Ako se ne odzovete povabilu, se pol ure nato vrši drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsaki udeležbi.

Vsem skupinam ZZZ v Kamniškem okraju

Vsem krajevnim skupinam ZZZ v Kamniškem okraju naročamo, da pošljejo svoje predsednike na sejo, ki se bo vršila v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. dopoldne v Društvenem domu v Grobljah. Ker je dnevni red zelo važen, prosimo, da se je sigurno udeležite.

Jesenice

PRVI SLOVENSKI DELAVSKI TABOR

Tovariši, tovarišice! Naša velika slovenska delavska misel, ki zmagonosno prodira v naš slovenski delavski stan, mora dati duška ter planiti z vso silo na dan. V naši prestolici mora na ulici in taboru pokazati, da je naša Zveza združenih delavcev edina in prava predstavnica slovenskega delavstva, ki ni postalo izročilo dedov in svojemu narodu nezvesto. Slovenska delavska družina ne sme poznati v sebi judežstva in odpadništva svoji veliki materi Sloveniji. Mi moramo in bomo poiskali pravico hlapca Jerneja, mi bomo dali ugled slovenskemu delavskemu stanu kot udu naroda, dali in izvajali možnost življenja, ki mu gre po božji postavi. Zato moramo v javnost kot organizirana celota. Naši zbori in tabori morajo pokazati slog in moč, pred katero bo imel spoštovanje delodajalec. Našemu delavstvu moramo dati srečo in blagostanje, v delavskih družinah mora živeti božji mir in zadovoljstvo. Vse, kar so pri-

nesli judeži iz tujine, mora izginiti iz našega delavskega stanu. Nezadovoljstvo, ki ga sejejo internacionalci v delavsko maso, da morejo živeti internacionalni delavski voditelji na račun nezadovoljstva lačne mase, mora ven iz našega naroda. Mi hočemo resnico in pravico in ljubezen od prvega do zadnjega med nami, med nami ni tujih računov. Zato le vkup, slovenska delavska gmajna, le vkup v tabor resničnih narodnih delavnih sinov in hčera!

Tovariši, tovarišice! Kratek je čas do javne legitimacije prave slovenske organizacije. Zato mora vse v Ljubljano. Od udeležbe je odvisen uspeh in polet naše slovenske delavske misli. Pod redom so vezani odbori, da izvrše v svojih okoliših organizacijo udeležbe.

Murska Sobota

Te dneve vidimo množice ljudi, kateri se zgrinjajo okrog Borze dela v Soboti, katera jih sprejema, jih razporeduje in odpošilja na razna sezonska dela v državi in inozemstvu. Vse zanimanje celega Prekmurja je te dneve osredotočeno okrog Borze dela. Vsak, ki potuje te dneve v Sobotu po vlaku, peš ali s kolesom, vsak je namenjen na Borzo dela, vsak govori o Borzi, o svojih uspehih ali neuspehih na Borzi dela.

Uradništvo ima polne roke dela in dela noč in dan, da gre vse v lepem redu naprej. Delavci prihajajo in odhajajo, se pritožujejo, godrnjajo in zabavljajo, včasih upravičeno, mnogokrat pa neupravičeno in vse to mora uradništvo prenašati mirno in brez vsake nejevolje, saj uradništvo ve, da je to naš trpin, za katerega se mora delati ne le za plačo, ampak iz ljubezni in usmiljenja in samo v tej zavesti zdrži uradništvo tako naporno delo.

Največ pritožb prihaja iz Lendavskega sreza, ker se delavci pritožujejo, da so pri delitvi pogodb zapostavljeni, ker dobivajo pogodbe v veliki večini delavci samo iz Soboškega sreza. Te pritožbe so skoraj upravičene in bo v bodoče treba deliti bolj pravično delavske pogodbe.

V naslednjem navajamo, kakšen promet se je vršil v zadnjih dneh in kakšen promet bo še v prihodnjih dneh pri Borzi dela.

Poziv slovenskim viničarjem

Naročamo vsem našim zaupnikom, da naj najkasneje do 10. maja t. l. poberejo od članov V. razreda letno članarino za leto 1939-40. Ob tej priliki dajte še pridobivati novih članov, sedanje članke tega razreda pa skušajte pridobiti, da jih čimveč pristopi vsaj v IV. razred, da bodo mogli dobivati tudi naš časopis, t. j. »Slovenskega delavca«.

Zavedajmo se vsi, da je delavski časopis slehernemu, organiziranemu viničarju predvsem, nujna potreba. Le potom časopisa, katerega vsak teden dobi, se more izobraževati, vzgajati ter slediti vsem objavom organizacijskega dela. Le oni delavci, kakor tudi viničar, ki redno bere svoj delavski časopis, se more zavedati, zakaj je organiziran. Le tak bo ostal zvest član in zaveden bоре za pravico in poštenje v medsebojnih službenih odnosih s soviničarji in delodajalci-vinogradniki.

Članstvo naše Strokovne zveze viničarjev ZZZ je zadnji čas znatno porastlo, a mora še bolj, da bo moč organizacije v vseh ozirih večja, kar je važno posebno sedanji čas, ko se zopet nahajamo v najhujši borbi za naše zakonite pravice. Naj bi ne bilo med viničarji nobenega, ki bi prekrizanih rok samo čakal žetve, da bi le hotel brez dela in žrtev uživati sadove dela drugih.

Nadalje apeliramo na vse člane, da bi naj v teh prvih prihodnjih mesecih prav vsi poravnali morebitne zaostanke članarine ter si isto plačali, kolikor jim je le mogoče, za več mesecev vnaprej; vsi pa v letnem času, ko imamo zaslužek, tudi vnaprej za čez zimo, ko bode zopet dinar redek gost v viničarskih bajtah. Z vnaprej plačano članarino tudi obenem veliko pomagata blagajniške posle vodečemu članu pri viničarski centrali, da jih more v redu vršiti, sebi pa tudi s tem, da se vam more redno naročiti časopis.

Naj še tukaj posebej poudarimo, da je gotovo čez 90 odstotkov viničarjev, naših bivših članov, tekotom let odstopilo, — ne radi tega, da bi organizacije ne marali, ampak radi tega, ker so največ v zimskih dobah preveč zaostali s članarino, katere

Sestanki in zborovanja ZZZ

V NEDELJO, DNE 30. APRILA:

MARIBOR: občni zbor ob 9 uri dopoldne v dvorani Zadrugne gospod. banke.

GROBLJE: občni zbor ob 1/2 10 uri v Prosvetnem domu.

RADEČE: članski sestanek po jutranji maši v običajnih prostorih.

GRACNICA: sestanek ob 8 uri v hotelu »Nova pošta«.

JARŠE — INDUPLATI: članski sestanek ob 1/2 10 uri.

V PONEDELJEK, DNE 1. MAJA 1939.

CELJE: sestanek obeh skupin ob 6. uri zvečer v Domu.

DEVICA Marija v POLJU: setanek skupine papirničarjev ZZZ ob 1/2 9 uri dopoldne v prosvetnem Domu na SOSTREM.

V ČETRTEK, DNE 4. MAJA 1939

CELJE: sestanek tekstilcev ob 5. uri popoldne v Domu.

Do sedaj je odšlo v Nemčijo že 3025 delavcev, v Francijo 290 delavcev. 2. maja gre zopet okrog 700 delavcev v Nemčijo. 27. in 28. t. m. gre okrog 1000 delavcev na drž. posestvo v »Belje«. Okrog 500 delavcev na razna posestva v Bački in Slavoniji. 29. t. m. gre okrog 500 delavcev v Francijo. Iz tega se vidi, kako ogromen promet mora obvladati Borza dela v Soboti in koliko naših ljudi je navezanih na sezonska dela, ker nam skopa in pretesna domačija ne more nuditi dovolj hrane, da bi se mogli vsi doma preživeti.

Dan za dnem odhajajo posebni vlaki in odvažajo v tujino za vsakdanjim kruhom naše ljudi, da delajo tujcu in mu množijo njegovo bogastvo čez leto, v jeseni se pa vračajo z žuljavimi rokami, izmučeni do skrajnosti, s skromnim zaslužkom, s katerim čez zimo prehranijo sebe in svoje domače. To je usoda vsega našega prekmurskega delavstva, za katerega se do zadnjega časa skoraj nihče ni zanimal.

Poleg ljubljanske in naše domače Rafaelove družine si je nova uprava Delavske zbornice, katere člani so večinoma izvoljeni iz vrst ZZZ, stavila v svoj program tudi skrb za sezonsko delavstvo, za kar so gospodje marksisti do sedaj imeli gluha ušesa. Naše delavstvo bo novi upravi za to njeno skrb vedno hvaležno. Upamo, da se bo sedaj položaj našega sezonskega delavstva v marsičem izboljšal.

potem niso več zmogli plačati. Zato, tovariši, poskrbimo v letnem času za zimo!

Počeni s 1. majem bomo morali odpo- vedati — v smislu poslovnika — časopis vsem članom, kateri bodo s članarino na dolgu več kot za dva meseca. Viničarje nečlane pa še vedno opozarjajte na od naše Zveze izdani letak, da bodo mogli v slučaju potrebe dobiti od organizacije pravno pomoč le oni, kateri bi se do 1. aprila letos že včlanili; ta rok še podaljšujemo do 1. maja, nadalje pa ne bo nobenega popuščanja več.

Člane našega posmrtninskega sklada pa tem potom opozarjamo, da si naj takoj pregledajo vse odrezke položnic, ali priznanic; če njim kateri vmes manjka, da ga niso plačali za kateri slučaj zbiranja, naj to takoj poravnajo, gotovo pa do 10. maja letos. Zamudnike bomo potem morali izterjevati, kar bo zopet povzročalo stroške. Poskrbimo vsi, da bo teh čim najmanj, ker se bodo morali poravnati iz našega težko prisluženega denarja. Položnice za plačilo takih vmesnih manjkajočih slučajev, morete dobiti pri vašem skupinskem blagajniku.

Zopet pozivamo tudi vse člane, da pridobivajo novih članov za naš Posmrtninski sklad. Čim več redno plačujočih članov bomo imeli, tem manj bo treba plačevati za izredne slučaje v svrhu kritja rezervnega fonda. Sporočite nam, da vam pošljemo poslovnike Posmrtninskega sklada, katere potem razdelite med viničarje, da se morejo natančno seznaniti z ugodnostmi kakor dolžnostmi našega posmrtninskega sklada, iz katerega morejo dobiti izdatno pomoč, čim jim pride v hišo smrt in s tem nastanejo izredni in veliki stroški.

Končno sporočamo vsem članom, predvsem pa skupinam, da se s 1. majem letos preseli pisarna viničarske Zveze in Kreditne zadruge v Viničarski zadrugi dom — skrajšano — Viničarski dom, kar se naj posledj upošteva tudi pri naslovu, ki se naj glasi: »Strokovna zveza viničarjev ali Viničarska kreditna zadruka«, pošta Ljutomer, Viničarski dom.

(Nadaljev. na 4. str. spodaj!)

PO ZEMELJSKI OBLI

JUGOSLAVIJA

Razgovori med predsednikom vlade g. Dragiša Cvetkovićem in dr. Vladko Mačkom so se tudi ta teden nadaljevali.

Tretji sestanek se je vršil pod popolnoma drugimi okoliščinami kakor prva dva. Po izmenjavi konkretnih predlogov o novi upravni razmejitvi (ki jih je poslal dr. Maček vodstvu srbske opozicije v Beogradu), je v razvoju odnošajev med srbskimi opozicionalnimi strankami in dr. Mačkom nastal važen preobrat. UO in JNS sta se od razgovorov odmaknili in nič več ne sodelujeta v njih, ampak prihaja bolj in bolj na površje JRZ sama. Delovanje ministrskega predsednika Cvetkovića, ki kaže toliko dobre volje in odločnosti, da se reši hrvatsko vprašanje, povzroča najboljšje razpoloženje v vsem narodu, ki akcijo Cvetkovića pozdravlja in spremlja z največjimi simpatijami. Cvetković ima kot človek iz naroda, ki nikoli ni vodil kakšne kabinetske politike, ampak je bil vedno samo orodje narodne volje, vse potrebne pogoje, da kot predstavnik ogromne večine našega naroda doseže pozitiven rezultat. Zakaj to, da je predstavnik velike večine, je eden najbolj važnih pogojev, da svojo nalogo popolnoma in edino pravilno reši.

Petrolejska družba »Panonija« iz Beograda bo v kratkem začela vrtanje na svojem zemljišču v Medjimurju. Potrebni stroji in priprave so že prišle na določene kraje.

ITALIJA

V Benetkah je bil sestanek, na katerem sta imela važne razgovore naš zunanji minister dr. Cincar Marković in italijanski zunanji minister grof Ciano. O razgovorih je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

»V toku razgovorov, ki so se vodili v Benetkah dne 22. in 23. aprila 1939 med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Cincar Markovićem, so bila vsestransko proučena razna vprašanja, ki v današnjem položaju zanimajo obe sosednji in prijateljski državi, pri čemur so se upoštevali tudi zadnji dogodki v Albaniji. Ta proučitev je še enkrat potrdila popolno prisrčnost, ki obstaja v odnosih med Italijo in Jugoslavijo, prisrčnost, ki se po zaključku beograjskega pakta, ki je zavaroval mir na Jadranu kot tudi spoštovanje medsebojnih interesov, ki so konsolidarni in okrepljeni v vseh oblasteh in vseh smereh. Oba ministra sta bila soglasna, da se sodelovanje, polno zaupanja, ki obstoja med obema državama ter med Jugoslavijo in Nemčijo poglobi tako na političnem kot tudi na gospodarskem polju za ohranitev miru in zboljšanja položaja v Podonavski kotlini. Kar se tiče odnosov do Madžarske sta oba zunanja ministra proučila položaj, ki izhaja iz nedavnih dogodkov ter sta ugotovila z zadovoljnostjo, da so se odprle poti h koristnemu razumevanju med vladama v Beogradu in Budimpešti.«

MADŽARSKA

Madžarski ministrski predsednik grof Teleky in zunanji minister grof Czaky sta bila sprejeta od italijanskega kralja v avdienci, nakar sta imela daljše razgovore z ministrskim predsednikom Mussolinijem. Na banketu, ki ga je njima na čast priredil min. predsednik Mussolini, je pozdravil duce oba gosta z zdravico, za katero se je zahvalil grof Teleky. Mussolini je zlasti naglasil ozko prijateljstvo, ki veže Madžarsko z Italijo in »z italijansko politiko, ki je imela vedno globok smisel za realnost in voljo do pravice in miru, ki je gibalo osi Rim-Berlin, ter našega sporazuma z Jugoslavijo.« Grof Teleky pa je med drugim dejal: »Boljšega dokaza modrosti politike Rima, Berlina in Budapešte ni mogoče dati, kakor je vedno boljši razvoj odnošajev med Budapešto in Beogradom, tako v madžarskih kakor tudi v jugoslovanskih krogih.«

ŠPANIJA

Objavljeno je bilo, da se bo slavnostnega pohoda skozi Madrid ob proslavi zmage udeležilo 100.000 do 125.000 vojakov

(Nadaljev. s 3. str.)

Naš zadrugi Dom smo dosedaj že toliko dogradili, da moremo vseliti pisarno, nadaljna dela pa se bodo še vršila postopoma, kolikor bo dotoka denarnih sredstev. Da pa si teh zopet vsaj nekaj pridobimo, bomo priredili ob priliki Viničarskega delavskega Tabora v Jeruzalemu, dne 18. junija, v slučaju slabega vremena 25. junija, velik srečolov v prid Viničarskega doma. V ta namen bomo poslali vsem skupinam nabiralne pole za nabiranje dobitkov in denarnih prispevkov. Tovariše prosimo, da se potrudijo za čim boljši uspeh prireditve.

Načelstvo SZV — ZZZ.

različnih enot in vrst. Več vojakov se mi-mohoda ne more udeležiti zaradi tega, ker bi se sprevod sicer preveč zavlekel. Ker je sedaj v Madridu že velika vročina, sprevod ne bo trajal več kot 5 do 6 ur.

Proslava se bo vršila 30. maja.

BOLGARIJA

Precejšen odjek po Evropi, zlasti po Balkanu je povzročila izjava bolgarskega ministrskega predsednika Kjuzevanova, ki je dejal, da je Bolgarija pripravljena vstopiti v Balkansko zvezo, kjer se nahajajo že Jugoslavija, Turčija in Grčija, toda le pod pogojem, da se Bolgariji vrnejo meje iz l. 1913, to se pravi, da ji Romunija vrne Dobrudžo, Grčija pa ozemlje, ki je potrebno, da dobi Bolgarija svoboden dostop do Egejskega morja. Z Jugoslavijo in s Turčijo pa ima Bolgarija pakte večnega prijateljstva in do teh dveh držav naravno nima nobenih zahtev več. V poučenih krogih menijo, da je Bolgarija svoje zahteve stavila v sedanjem trenutku na nasvet Italije in Nemčije, ker naj bi bolgarske težnje nekoliko zavlačevalno vplivale na razvoj angleške politike, ki si na Balkanu mnogo prizadeva, da bi dobila strnjen krog prijateljskih držav.

NEMČIJA

Nemška vlada je poslala pred dnevi vsem malim državam, zlasti nemškim sosedam, katerih naj bi Nemčija po znanem Rooseveltovem mirovnem predlogu najmanj deset let ne napadla, vprašanje, če se čutijo ogrožene po Nemčiji in če so prosile ameriško vlado za varstvo. Vse države bodo seveda na to vprašanje odgovorile z ne. Do zdaj je odgovor, da se ne čutijo ogrožene po Nemčiji dobila nemška vlada od Finske, Norveške, Danske, Holandije, Belgije, Madžarske, Švedske in Egipta. Romunija pa je sporočila, da si na to vprašanje najlažje odgovori Nemčija sama.

NIZOZEMSKA

Pri volitvah v pokrajinske zbornice na Holandskem je močno napredovala katoliška stranka, socialisti so ohranili svoja mesta, zelo pa so nazadovali komunisti in narodni socialisti.

MEHIKA

60 milijard dinarjev bo veljalo deo petrolejskega voda od vrelcev v sredi Mehike do obale Tihega morja. Vod za petrolej bodo takoj začeli delati.

ANGLIJA

Angleški poslanik v Berlinu, Henderson, se je vrnil po daljši odsotnosti na svoje službeno mesto. Poluradno poročajo, da je poslanik nesel v Berlin posebno sporočilo angleške vlade. To sporočilo pravi, da se angleška vlada v celoti pridružuje spomenici, ki jo je poslal ameriški predsednik Roosevelt. Angleška vlada priporoča Nemčiji naj Rooseveltove predloge sprejme, ker bodo potem nemške gospodarske in druge upravne želje našle v Ameriki, Angliji in Franciji upoštevanje. Če Nemčija tega ne bi storila, bo angleška vlada prisiljena sprejeti najresnejše sklepe zaradi poostrenega zunanjega položaja in bo med drugim razglasila tudi splošno vojaško dolžnost.

FRANCIJA

Finančni minister Paul Reynaud je imel govor, v katerem je med drugim dejal:

Obračam se na vse vas, Francozi in Francozinje, v prepričanju, da razumete resnost časov, ki jih preživljamo. Sprejel sem težko dolžnost, zahtevati od vas nove žrtve, ki jih zahtevajo nova dejstva. Vi, ki me poslušate, imate pravico zahtevati, da bodo te žrtve pravične. Vsi mi smo brez ozira na to, da to hočemo ali ne, o sebe patetične drame, ki se odigrava v Evropi. Mali, toda svobodni narodi so pripravljeno boriti se za svojo domovino in da izvršijo prej samomor kakor pa da klonejo glavo, ki so jo skozi stoletja

visoko nosili. Za njih je Francija toliko večja, kolikor je v večji nevarnosti. Nikoli Franciji ni bila potrebnejša njena moč, kakor je to danes za ves svet. Ako bi Francija jutri izginila, kaj bi mogla napraviti Velika Britanija, kaj bi mogla napraviti ogromna Amerika. Zadnje dni se vsi zavedamo veličine naloge in vloge Francije. Ta enodušnost, ki smo jo zahtevali od poedincev, je danes ustvarjena. Nihče več ne misli in ne veruje, da bi neoborožena Francija mogla v Evropi ohraniti neodvisnost ter neodvisnost njenega imperija. V Franciji obstoja samo ena dolžnost, ki obstoja v ojačanju francoske sile. To ni prvič, da vas pozivam k žrtvam. V zvezi s tem dodajem, da če se ne bi novembra meseca lani začelo vračati zlato v državne blagajne, državna blagajna ne bi mogla kulantno poslovati ter bi to neugodno vplivalo na splošno proizvodnjo. Zaradi tega ne bi mogli s takšnim mirom gledati dogodkov, ki se odigravajo od 15. marca. Prva etapa je bila najtežja, toda takoj nato smo zbrali in organizirali vse svoje sile in moči, tako da bomo drugo etapo lažje prebrodili.«

Francoska katoliška kmečka mladina praznuje te dni 10-letnico svoje organizacije z velikimi prireditvami v Parizu. Prireditve se bo deležilo okrog 50.000 zastopnikov kmečkih mladinskih organizacij iz vse Francije.

Veliki francoski 35.000-tonski parnik »Paris« je pogorel tik pred svojim odhodom iz pristanišča Havre. Parnik bi moral prepeljati francoske umetnine na svetovno razstavo v New Yorku. Umetnine so rešili. Kako je nastal požar, še ni popolnoma ugotovljeno. Parnik je bil zavarovan na 99 milijonov frankov. Nov pa bo veljal okoli 400 milijonov frankov.

POZIV PAPEŽA PIJA XII. ZA MIR

Papež Pij XII. je v resnem trenutku mednarodnega položaja, v katerem si splošna težnja po ohranitvi miru in razni bojeviti nagoni držijo ravnotežje, naredil korak v prilog miru, ki odgovarja splošnemu razpoloženju vseh narodov sveta, ki vojne nečesto, ker dobro vedo, da bi pomenila konec krščanske omike in splošne ruševine, na kateri bi slavil zmago edini zmagovalec: krvavi plamen revolucije, anarhije in barbarstva, kateremu bi zopet zapadel ves svet. Nova papeževa vzpodbuda, da bi se vse duhovne sile omikane sveta in narodov združile v goreči želji in obenem v pozivu za mir, h katerim naj bodo usmerjena vsa prizadevanja odgovornih državnikov, bo brez dvoma napravila globok vtis na vse tiste, ki odločajo o usodi človeštva. Poglobila bo do čustvo odgovornosti vladajočih, da je treba zapostaviti posamezne pohlepe splošnemu blagru Evrope in vsega sveta in predpostaviti vsako krvavo razpravo vojski, ki bo pogoltnila obe strani, spravila večino človeštva na beraško palico in uničila vse dosedanje pridobitve človeškega napredka. Razprši pa naj tudi škodljivo razpoloženje onih, ki menijo, da je vojna neizogibna, kakor da bi svobodna volja in razumna prizadevanja ljudi ter vse plemenite misli in čustva boljšega dela človeštva ne pomenila ničesar in da ima zadnje besedo neka slepa usodnost. Saj tisti, ki vodi svet, ne zahteva od nas, da bi delali za vojsko, ampak za mir.

ROMUNIJA

Romunski zunanji minister Gafencu se je sestal z nemškim zunanjim ministrom v. Ribbentropom. Po sestanku je bil objavljen naslednji kratki komike. Zunanja ministra sta razpravljala o vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Razgovori so potekali v prijateljskem duhu in so pokazali popolno soglasje v vseh zadevah, o katerih sta oba zunanja ministra razpravljala. Gafencu je izjavil na odločna vprašanja Ribbentropa, da se Romunija ne bo udeležila nobene obkoljevalne akcije proti Nemčiji, Ribbentrop pa je izjavil, da Nemčija ne bo podpisala nobene akcije,

BELEŽKE

»Delavska pravica«: »Mi se ne skrivamo pod nobeno marelo, kajti vsak, kdor se pod njo skriva, je zapisan moralni smrti«. Izkušnja pač tako uči »D. P.« Lansko leto se je skrivala, pa je bila premajhna marela in pod Stanovnikovo pelerino, pa je bila prekratka. Od tod to grenko spoznanje.

Prišlo bo poletje, z njim pa nevihte in toča. Brez marele jih bo pobila toča, pod marelo bodo umrli moralne smrti.

Umrli bodo torej tako ali tako. Pelerina jih tudi rešila ne bo.

PRIZNANJE NASPROTNIKA

Marksistična »Delavska politika« nam je v uvodniku »Brezobzirnost in parola« z dne 20. aprila 1939 dala tole priznanje:

»Da je ZZZ kot dravski sestavni del Jugorasa v nekaterih (naša pripomba: v vseh!) ozirih zelo odkritosrčna, ji tudi kot nasprotniki ne moremo oporekati.«

Na to bi rekli mi: To je pač bistvo našega pokreta, da je odkritosrčen, ker smatramo, da bo resnica osvobodila svet in delavca. Marksizem pa kot naš nasprotnik odkritosrčno sovraži.

TRI SLIKE Z ISTEGA BOJIŠČA

Na marksistični seji predsednik: Strli bomo teror, pognali bomo vsiljivce. Zahtevali bomo brezpogojno disciplino. Nihče o tem ne sme drugače govoriti kot tu sklenemo. Svoboda misli, besede in dejanj, sodrugi, se mora brezpogojno umakniti koristim našega pokreta.

Po seji:

1. Janez: Vrag vzemi to komedijo. Naš predsednik bo strl, on bo pognal, zahteval... in svoboda se mora umakniti.

2. Jože: Saj to je, kar ti ne razumeš. Svoboda svobodo pobija, da svobodno živi svobodno delavstvo.

Janez: ...A, a?!

V gostilni: No, sedaj so nas pa le, pa si zmeraj pravil, ti predsednik, da nas ne bodo nikoli. Če pa takole sedajle, ko ga že malo imamo in smo dovolj korajžni, da pred svojim predsednikom »svobodne organizacije« vendar enkrat svobodno zinem, bom svobodno povedal: Prav so imeli. Vi itak niste nič napravili. Bili ste za en d... Beseda je zastala v imenu svobode je svoboden dobil eno v marksističnem žargonu po gob...

BLAMIRANA PREROKINJA

»Delavska politika« je to. Preroško gleda v naprej, ko vse že v naprej ve, je to zares lahko. »Slovenec« deli blagoslov ZZZ. In vsi vemo kako bo s tem blagoslovom prav številki 48. Seveda je tu mišljen poraz, pogin, smrt uboge ZZZ.

Mi pa pravimo: Vsi vemo kako je »DP« stokrat prerokovala zmago rdečih v Španiji, vsi vemo, da so rdeči vseeno propadli, vsi vemo tudi, da so prerokbe piškovega oreha vredne, »Delavska politika« je pač blamirana prerokinja.

ki bi bila naperjena proti romunskemu ozemlju.

RUSIJA

Na angleški predlog je poslala Sovjetska Rusija v London in Pariz predloge, katere sedaj tam proučujejo.

Rusija je šla v svojih predlogih čez dosednji okvir pogajanj. Predlogi Anglije, ki so bili poslani v Moskvo, so se strogo držali okvira francosko-ruskega pakta o medsebojni pomoči. Anglija je predlagala, naj se francosko-ruski pakt vzame kot podlaga in vzor za podobno pogodbo med Anglijo in Rusijo. Toda sovjetska vlada v svojem odgovoru hoče mnogo več. Med drugim predlaga, da mora biti pomoč, ki bi si jo vse tri velesile druga drugi ljubile, avtomatična, ne pa odvisna od kakšnih nadaljnjih medsebojnih posvetov in ugibanj. V tistem trenutku, ko se pripeti napad na eno izmed zaveznikov držav, so tudi zaveznice že v vojnem stanju z napadalco. Nadalje predlaga Sovjetska Rusija, da naj bi medsebojna pomoč ne bila omejena samo na Evropo, marveč naj obsega ves svet. Francija se je ob priliki sklepanja vojaške zavezniške pogodbe skrbno ogibala nevarnosti, da bi prevzela kakšne obveznosti na primer na Daljnem Vzhodu, kjer je Rusija v težavah z Japonsko. Sovjetska Rusija hoče to omejitev sedaj zrušiti in od Anglije in Francije dobiti vojaško jamstvo tudi za svoje meje napram Japonski, odnosno napram mandžurskemu in kitajskemu ozemlju, ki je pod japonsko oblastjo. Razumljivo je potem takem, da francoska in angleška vlada tako obsežne predloge, ki bi imeli svetovnopolične posledice, skrbno proučujeta in da jih bosta sprejeli le, če bosta prišli do zaključka, da ni nobenega drugega pametnega izhoda več.

PORTUGALSKA

Predsednik portugalske republike general Carmona bo to pomlad uradno obiskal portugalska posestva v vzhodni in zahodni Afriki. S tem potovanjem hoče Portugalska poudariti svojo voljo, da ne bo odstopila niti pedi svojih kolonij nikomur.

Misijonska tiskarna Groblje-Domžale

Tiska knjige - časopise - akcidenčne tiskovine za pisarne - prireditve itd.

Cene zmerne — izdelki lepi
Postrežba točna